

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Επιχειρηματικότητα Νέων

η Οικονομία & εγώ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΑΘΗΝΑ 2007

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΝΕΩΝ

Πρόεδρος
Οδυσσέας Π. Κυριακόπουλος

Copyright - 1998 Junior Achievement
Inc., Colorado Springs,
Colorado, USA

Copyright - 2007 για την Ελλάδα,
Σωματείο Επιχειρηματικότητα Νέων

ISBN: 960-337-044-4

Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Μ Α Τ Ι Κ Ο Τ Η Τ Α Ν Ε Ω Ν

Η Οικονομία και Εγώ

Βιβλίο των Μαθητή

Το κείμενο αυτό είναι η ανατύπωση της δεύτερης έκδοσης στην ελληνική γλώσσα του βιβλίου:

«PERSONAL ECONOMICS, ECON and ME, Workbook»

Το βιβλίο προορίζεται να χρησιμοποιηθεί, ως υποστηρικτικό υλικό, στο Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα Νέων», για την ενίσχυση και καλλιέργεια του πνεύματος της επιχειρηματικότητας των νέων, σε αριθμό σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Τα κείμενα, τα οποία προέρχονται από υλικό του Junior Achievement International, μεταφράστηκαν από το Ίδρυμα Ευγενίδον, έγινε μια πρώτη επεξεργασία-προσαρμογή τους στην ελληνική πραγματικότητα σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Επιχειρήσεων και η προσαρμογή συμπληρώθηκε με τη βοήθεια και την εποπτεία του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Η ανατύπωση γίνεται με πρωτοβουλία των Σωματείον Επιχειρηματικότητα Νέων (ΣΕΝ), σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ευγενίδον και με την ευγενική χορηγία της Citigroup Foundation.

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος	5
Ορολογία	6
Πρώτες Εντυπώσεις	9
Χάρτης Ζωής	11
Ο Δικός μου Χάρτης Ζωής	12
Προσδιορισμός των Δεξιοτήτων σας	13
Οδηγός Ενδιαφέροντος Σταδιοδρομίας	15
Η Σοφία Αναζητεί Εργασία	18
Ερμηνεία Αγγελιών Εργασίας	20
Αίτηση Εύρεσης Εργασίας	21
Σύνταξη Βιογραφικού Σημειώματος	22
Δίνοντας Συνέντευξη	24
Σύνταξη Ατομικού Προϋπολογισμού	26
Σχεδιασμός Μηνιαίου Προϋπολογισμού	27
Κάνοντας Σχέδια για το Μέλλον	28
Εισόδημα και Δαπάνες	31
Πιστοληπτική Ικανότητα	35
Το Χρηματιστήριο	38
Χρηματιστηριακές Συναλλαγές	41
Δεδομένα Επενδύσεων	43

Πρόλογος.

Tο Πρόγραμμα αυτό σκοπό έχει να εκπαιδεύει νέους, ώστε να κατανοήσουν τη λειτουργία της αγοράς και των επιχειρήσεων, προκειμένου να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους.

Στα πλαίσια του Προγράμματος προβλέπονται κύκλοι μαθημάτων σχετικά με την οικονομία και τις επιχειρήσεις για μαθητές του Γυμνασίου, του Ενιαίου Λυκείου κα των Τ.Ε.Ε. Η ύλη των κύκλων είναι οργανωμένη κατά βοηθήματα.

Έτσι: το βοήθημα *H Οικονομία και Εγώ* παρέχει τη δυνατότητα στους μαθητές να εκτιμήσουν τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους, να διερευνήσουν προοπτικές σταδιοδρομίας, να διδαχθούν δεξιότητες για την αναζήτηση εργασίας και να εξασκήσουν προσωπική και οικογενειακή οικονομική διαχείριση.

Το βοήθημα *H Επιχείρηση σε Δράση* περιγράφει τα βασικά χαρακτηριστικά ενός συγκεκριμένου οικονομικού συστήματος και το ρόλο των επιχειρήσεων σε αυτό.

Το βοήθημα *Παγκόσμια Αγορά* προετοιμάζει τους μαθητές ώστε να αντιληφθούν τον τρόπο με τον οποίο αυτοί συνδέονται, μέσω του εμπορίου, με ανθρώπους και πολιτισμούς ανά τον κόσμο.

Ορολογία

Αγαθά: Μέσα με τα οποία ικανοποιούνται οι ανθρώπινες ανάγκες.

Αγορά: Ο τόπος και κάθε μέσο με το οποίο πραγματοποιούνται αγοραπωλήσιες.

Αγοραστική Δύναμη: Η αξία του χρήματος υπολογιζόμενη με βάση όσα μπορεί κάποιος να αγοράσει με μια χρηματική μονάδα.

Αίτηση Εργασίας: Ένα έντυπο που συμπληρώνεται από κάποιον ο οποίος αναζητά εργασία.

Αμοιβαίο Κεφάλαιο: Μία επένδυση, η οποία κατανέμει τον επενδυτικό κίνδυνο - νο με τη διασπορά σε πολλά είδη επενδύσεων (π.χ. ομόλογα, μετοχές ή άλλα χρεόγραφα) και η διαχείρισή της γίνεται από ειδικούς για λογαριασμό των επενδυτών.

Ανθρώπινο Δυναμικό: Τα άτομα που χρησιμοποιεί μία επιχείρηση για να παράγει τα αγαθά ή να προσφέρει τις υπηρεσίες της.

Αποταμίευση: Το μέρος του εισοδήματος ενός ατόμου που δεν χρησιμοποιείται για κατανάλωση.

Βιογραφικό Σημείωμα: Μία γραπτή περίληψη των προσόντων που σχετίζονται με την εργασία ενός ατόμου.

Εγγύηση: Η έγγραφη δήλωση του πωλητή σχετικά με την ποιότητα ενός προϊόντος, η οποία τον καθιστά υπεύθυνο στην περίπτωση που το προϊόν είναι ελαττωματικό.

Ενοίκιο: Πληρωμή για τη χρήση ακινήτων ή κινητών αγαθών.

Επένδυση: Η δαπάνη για την απόκτηση καινούργιου κεφαλαίου, όπως τα εργοστάσια και ο μηχανολογικός εξοπλισμός.

Επίπεδο Ζωής: Ποιότητα ζωής με κριτήριο το είδος, την ποσότητα και τη χρησιμότητα των υλικών αγαθών που κατέχει κάποιος.

Επιχειρηματίας: Άτομο το οποίο συστήνει μία επιχείρηση με την προσδοκία κέρδους.

Επιχειρηματικός Κίνδυνος: Η πιθανότητα εμφάνισης ζημιάς από μία επιχειρηματική δραστηριότητα.

Εργασία: Καταβολή ανθρώπινης προσπάθειας, σωματικής ή πνευματικής για την παραγωγή κάποιου προϊόντος.

Έσοδα: Οι εισπράξεις μιας επιχείρησης.

Ημερομηνία Λήξης: Η ημερομηνία αποπληρωμής του ποσού που δανείστηκε ο δανειολήπτης.

Καταναλωτής (Τελικός Αγοραστής): Ο χρήστης των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Κέρδος: Η διαφορά που προκύπτει μεταξύ των συνολικών εσόδων της επιχείρησης και του συνολικού κόστους.

Κόστος: Δαπάνες ή έξοδα.

Κόστος Ευκαιρίας: Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που πρέπει να θυσιασθούν προκειμένου να αποκτηθεί μια μονάδα ενός άλλου αγαθού.

Μέρισμα: Το τμήμα των εταιρικών κερδών που διανέμεται στους μετόχους της Ανώνυμης Εταιρείας.

Μετοχή: Τίτλος που αντιπροσωπεύει μέρος της ιδιοκτησίας σε μία Ανώνυμη Εταιρεία.

Μισθοί: Αμοιβή για την παροχή εργασίας για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Οικογενειακός Προϋπολογισμός: Σχεδιασμός των εσόδων, των δαπανών και της αποταμίευσης κατά τη διάρκεια μίας οικονομικής περιόδου. Ένας προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος όταν οι δαπάνες και οι αποταμιεύσεις είναι ίσες με το εισόδημα για μία χρονική περίοδο.

Οικονομική Επιστήμη: Η μελέτη του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι κατανέμουν τους πόρους για την ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών τους.

Ομόλογο: Πιστοποιητικό που αντιπροσωπεύει ένα μακροπρόθεσμο κρατικό ή εταιρικό δανεισμό.

Πιστοληπτική Ικανότητα. Είναι η δυνατότητα ενός ατόμου βάσει του εισοδήματός του να λάβει και να αποτηρώσει ένα δάνειο.

Πιστοποιητικά Κατάθεσης: Πιστοποιητικά τα οποία εκδίδονται από αποταμιευτικά ιδρύματα και τράπεζες. Εγγυώνται την πληρωμή ενός ποσού χρημάτων με βάση ένα σταθερό επιτόκιο, σε μία καθορισμένη ημερομηνία στο μέλλον.

Πίστωση: Η ικανότητα αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών με αντάλλαγμα την υπόσχεση μελλοντικής πληρωμής.

Πλούτος: Η συνολική αξία των κινητών ή ακινήτων αξιών που κατέχει κάποιος.

Σταδιοδρομία: Η συνολική πορεία του εργαζόμενου στον τομέα δραστηριότητάς του.

Στεγαστική Πίστη: Μακροπρόθεσμος δανεισμός που χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση στέγης.

Συνέντευξη: Μία κατ' ιδίαν συνάντηση για τη λήψη ή την προσφορά πληροφοριών.

ριών που αφορούν έναν υποψήφιο για εργασία.

Συστατική Επιστολή: Μία επιστολή που μπορεί να πληροφορήσει κάποιον εργοδότη σχετικά με έναν υποψήφιο για εργασία.

Τόκος: Αμοιβή του δανειοδότη για τη χρήση των χρημάτων του από κάποιον άλλον για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα.

Υπηρεσίες: Άϋλα οικονομικά αγαθά, π.χ. υπηρεσίες των δικηγόρων, των γιατρών, των ηθοποιών κλπ.

Φόρος: Υποχρεωτική εισφορά στο κράτος από τους πολίτες και τα νομικά πρόσωπα μίας χώρας.

Χρήμα: Ο, τιδήποτε είναι γενικά αποδεκτό για την απόκτηση αγαθών και υπηρεσιών. Ένα μέσο συναλλαγής.

Πρώτες Εντυπώσεις

Ποιους προσπαθούμε να εντυπωσιάσουμε; Όταν συναντούμε κάποιον για πρώτη φορά, έχομε περίπου 60 δευτερόλεπτα για να δημιουργήσουμε μία πρώτη εντύπωση. Σε αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα μπορεί κάποιος να δημιουργήσει ή να καταστρέψει μία σχέση. Άλλα μην πανικοβάλλεστε. Αντίθετα, είναι σημαντικό να μπορεί κάποιος να διατηρεί την ψυχραιμία του, να δείχνει συγκροτημένος και ήρεμος.

Σε επαγγελματικές συναντήσεις η πρώτη εντύπωση δίνεται συχνά με μία χειραψία. Είναι μία επαγγελματική συνήθεια –ένα τελετουργικό– και είναι σημαντικό να γνωρίζει κανείς τον τρόπο, ακόμη και αν η περίσταση δεν το απαιτεί.

Ίσως σας έχουν ήδη πει: "Στάσου όρθιος! Κράτα ψηλά το κεφάλι! Κοίταζέ με όταν μου μιλάς!" Και ξέρετε κάτι; Είχαν δίκιο. Όταν πλησιάζετε κάποιον για χειραψία, σταθείτε όρθιοι, κοιτάξτε τον άλλο στα μάτια και το κυριότερο ΧΑΜΟΓΕΛΑΣΤΕ του! Θα δείξετε σιγουριά για τον εαυτό σας και ικανότητα, στοιχεία και τα δύο ιδιαίτερα σημαντικά για μία αποτελεσματική επικοινωνία.

Είναι λοιπόν ο επιχειρηματικός κόσμος διαφορετικός από αυτόν του σχολείου; Όχι ακριβώς. Μπορεί να μην κάνετε χειραψία με τους συμμαθητές σας, όταν τους συναντάτε για πρώτη φορά. Μπορείτε ωστόσο να χαμογελάσετε, να σηκώσετε το κεφάλι σας ψηλά και να διατηρήσετε μία οπτική επαφή.

Και έχετε υπόψη σας ότι ακόμη και στον επιχειρηματικό κόσμο, με το που γνωρίζονται δύο άνθρωποι, ανταλλάσσουν χαιρετισμό με τέτοιο τρόπο, ώστε και οι δύο να αισθάνονται άνετα.

Κάνε μία Καλή Πρώτη Εντύπωση.

Λάβε υπόψη σου τις ακόλουθες συμβουλές, όταν συναντάς κάποιον για πρώτη φορά:

Να δείχνεις σίγουρος για τον εαυτό σου. Κράτα ψηλά το κεφάλι και χαμογέλα.

Να προκαλείς σεβασμό στο συνομιλητή σου. Κοίταζε το συνομιλητή σου

κατευθείαν στα μάτια.

Να δείχνεις ενδιαφέρον για το συνομιλητή σου. Διατήρησε έναν ευχάριστο τόνο στη φωνή σου όταν απευθύνεσαι σε αυτόν.

Να δείχνεις προσοχή στον άλλον. Αποκάλεσε το συνομιλητή σου κατευθεί - αν με το όνομά του, κάνοντάς τον να σκεφτεί ότι σε ενδιαφέρει να το θυμάσαι.

Να δείχνεις σίγουρος για τον εαυτό σου. Κράτα τα χέρια σου ελεύθερα (έξω από τις τσέπες) και διατήρησε την οπτική επαφή καθώς κάνεις θερμή χειραψία.

Να είσαι περήφανος για τον εαυτό σου. Παράμεινε ήρεμος και βεβαιώσου ότι η εμφάνισή σου είναι κομψή και είσαι καθαρός.

Να είσαι ευαίσθητος. Μεταχειρίσου με τον ανάλογο σεβασμό το συνομιλητή σου, για παράδειγμα μην διστάζεις να απευθύνεις το λόγο σε άτομα με αναπηρία ή άλλες ειδικές ανάγκες.

Να έχεις καλούς τρόπους. Μην επιμείνεις για χειραψία αν οι άλλοι δεν μπορούν ή δεν το επιθυμούν. Διατήρησε την οπτική επαφή, μία ελαφρά κλίση του κεφαλιού και πάντα με χαμόγελο.

Να μιλάς σωστά. Μίλα ορθά και καθαρά και κάνε προσεκτική επιλογή των λέξεων που χρησιμοποιείς.

Ποτέ δεν έχεις δεύτερη ευκαιρία να δώσεις μία καλή πρώτη εντύ - πωση!

Χάρτης Ζωής

Εισαγωγή.

Σας αρέσει να μελετάτε χάρτες; Αρέσει σε πολλούς ανθρώπους! Οι χάρτες και οι υδρόγειες σφαίρες σας βοηθούν να δείτε πού βρίσκονται οι διάφορες χώρες, σας παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες καθώς επίσης σας δίνουν μια βασική αίσθηση προσανατολισμού.

Σε αυτήν τη Δραστηριότητα θα σχεδιάσετε ένα Χάρτη Ζωής που θα σας βοηθήσει να καταλάβετε πού ήσασταν και πού επιθυμείτε να πάτε στο μέλλον.

Οδηγίες.

Σκεφθείτε σχετικά με τα σημαντικά γεγονότα της ζωής σας.

- ▶ Πότε και πού γεννηθήκατε;
- ▶ Πότε και πού αρχίσατε το σχολείο;
- ▶ Πού ζήσατε; Σε κάποια άλλη πόλη, επαρχία, χώρα;
- ▶ Σε ποιες δραστηριότητες έχετε συμμετάσχει;
- ▶ Έχετε κάνει κάτι για το οποίο είσαστε υπερήφανος;
- ▶ Ποια βραβεία έχετε κερδίσει;

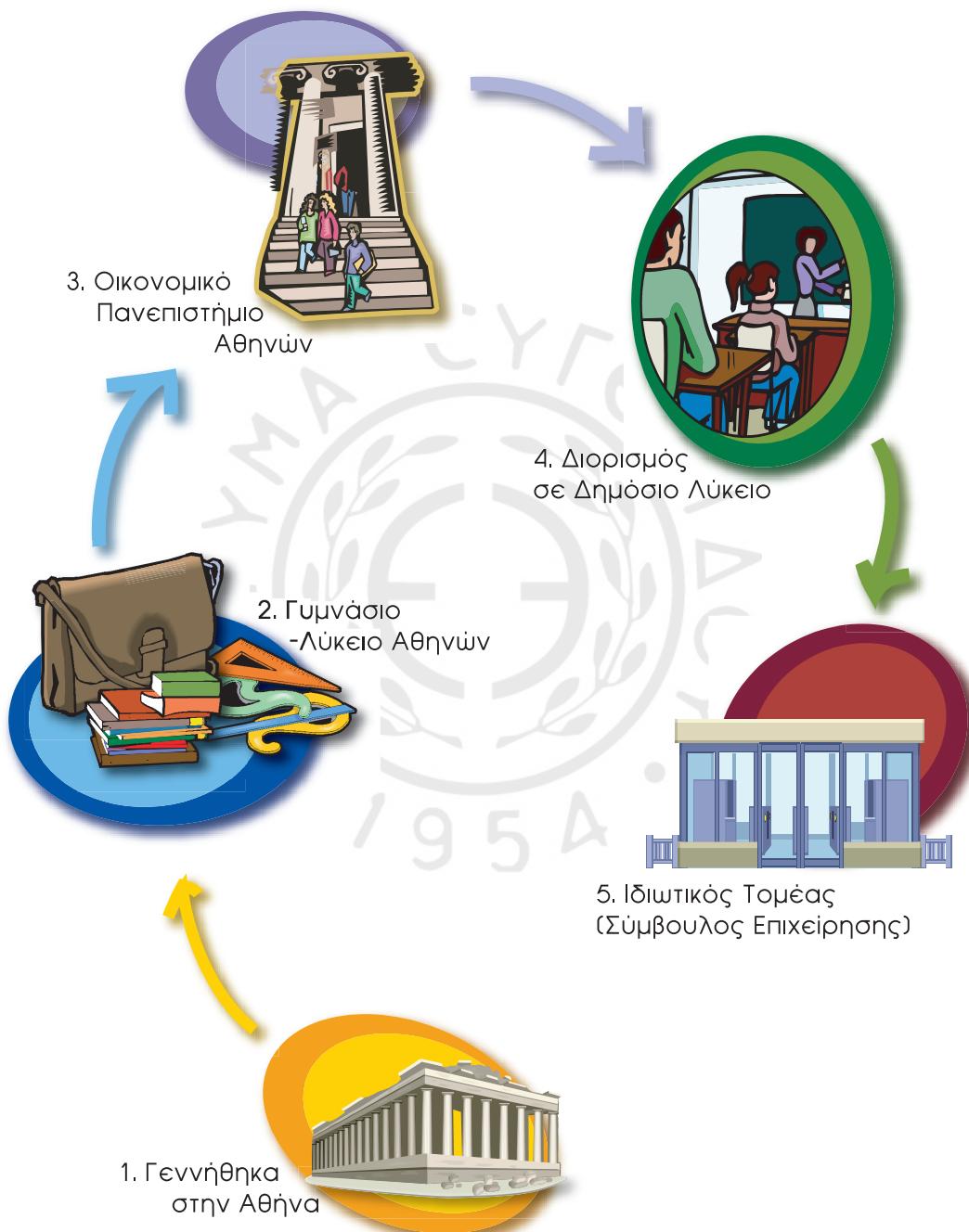
Σκεφθείτε όσα επιθυμείτε να κάνετε στο μέλλον.

- ▶ Πότε και πού θα πάτε γυμνάσιο;
- ▶ Θα συνεχίσετε τις σπουδές σας, θα εργασθείτε απευθείας ή και τα δύο;

Συντάξτε το δικό σας Χάρτη Ζωής. Μπορείτε να διαλέξετε τα δικά σας σύμβολα και να τα σχεδιάσετε όπως θέλετε. Μπορείτε να αποκλείσετε ή να συμπεριλάβετε όποια γεγονότα επιθυμείτε. **Δεν θα χρειαστεί να δείξετε το Χάρτη σας σε κανέναν, αν δεν το επιθυμείτε.**

Μερικοί άνθρωποι σκιαγραφούν τη ζωή τους με **απλό τρόπο**, ενώ άλλοι περισσότερο **πολύπλοκα**. Μερικές φορές οι άνθρωποι εξαντλούν τη δική τους προσπάθεια και στο σημείο αυτό χρειάζονται βοήθεια και ενθάρρυνση από κάποιον άλλον.

Ο Δικός μου Χάρτης Ζωής

Προσδιορισμός των Δεξιοτήτων σας

Όταν ξεκινάτε την αναζήτηση της πρώτης σας εργασίας, πιθανότατα η πιο δύσκολη ερώτηση στην οποία θα πρέπει να απαντήσετε θα είναι: "Ποια είναι η επαγγελματική σας εμπειρία;" Αυτή η δραστηριότητα θα σας βοηθήσει να διαπιστώσετε ότι ακόμη και αν δεν είχατε εργασθεί ποτέ στο παρελθόν, διαθέτετε πολλές αξιόλογες δεξιότητες, τις οποίες οι εργοδότες βρίσκουν πολύτιμες.

Συμπληρώστε τις δεξιότητες που χρησιμοποιείτε για τις ακόλουθες δραστηριότητες. Στη συνέχεια, ίσως επιθυμείτε να μιλήσετε σχετικά με τις απαντήσεις σας, με την οικογένειά σας, τους φίλους ή τους καθηγητές σας. Πιθανότατα θα είναι σε θέση να σας προτείνουν την καταγραφή μερικών σημαντικών στοιχείων που διαθέτετε και τα οποία δεν είχατε σκεφθεί.

Οι αγαπημένες μου δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο μου, είναι :

- A. _____
B. _____
Γ. _____

Οι δεξιότητες που χρησιμοποιώ:

(Για παράδειγμα, αν σας αρέσουν οι αθλητικές δραστηριότητες, τότε μπορεί να σας ενχαριστεί να βάζετε στόχους, να σας αρέσει η ομαδική εργασία και ο ανταγωνισμός).

Τα αγαπημένα μου μαθήματα στο σχολείο είναι :

- A. _____
B. _____
Γ. _____

Οι δεξιότητες που χρησιμοποιώ:

(Για παράδειγμα, αν σας αρέσουν τα θεωρητικά μαθήματα, τότε ενδεχομένως να αναζητάτε τη λεπτομέρεια, να είστε περιέργοι ή να σας αρέσει να καταλήγετε σε συμπεράσματα).

Οι εθελοντικές δραστηριότητες ή οι σύλλογοι - οργανώσεις όπου προτιμώ να συμμετέχω είναι:

- A. _____
B. _____
Γ. _____

Οι δεξιότητες που χρησιμοποιούνται:

(Για παράδειγμα, μπορεί να διαθέτετε ηγετικές, κοινωνικές ή οργανωτικές ικανότητες).

Οι ευθύνες μου στο σπίτι, είναι:

A. _____

B. _____

Γ. _____

Οι δεξιότητες που χρησιμοποιούνται:

(Για παράδειγμα, μπορεί να φροντίζετε ορισμένα μέλη της οικογένειάς σας που έχουν ανάγκη, όπως μικρότερα αδέλφια σε τακτά χρονικά διαστήματα (το Σάββατο ή την Κυριακή).

Οδηγός Ενδιαφέροντος

Οδηγός Ενδιαφέροντος Σταδιοδρομίας

Οδηγίες.

Βάλτε σε κύκλο το γράμμα που σας αντιπροσωπεύει καλύτερα για κάθε μία από τις παρακάτω δηλώσεις. Αυτό θα σας βοηθήσει να προσδιορίσετε σταδιοδρομίες που ταιριάζουν με τα ενδιαφέροντά σας. Σημειώστε όσα περισσότερα γράμματα επιθυμείτε, αλλά προσπαθήστε να περιορίσετε τις απαντήσεις σας στις δηλώσεις για τις οποίες είστε περισσότερο σίγουρος.

- A. Μου αρέσουν τα ομαδικά παιγνίδια.
- B. Μου αρέσει να συναρμολογώ παξλ ή να λύνω σταυρόλεξα.
- C. Μου αρέσει να ζητούν τη γνώμη μου.
- D. Μου αρέσει να μιλώ στο τηλέφωνο.
- E. Μουντζουρώνω τα τετράδιά μου.
- ΣΤ. Είμαι περιέργος για πάρα πολλά πράγματα.
- A. Μου αρέσουν οι χειρωνακτικές εργασίες: η κηπουρική, να επισκευάζω ποδιάλστα ή αυτοκίνητα, να μαγειρεύω, να ράβω κλπ.
- B. Κάνω πάντα καταλόγους για ό,τι έχω να κάνω.
- C. Προτιμώ να κερδίζω το ψωμί μου δουλεύοντας για τον εαυτό μου από το να εργάζομαι σε μία μεγάλη εταιρεία.
- D. Το να βοηθώ τους άλλους με κάνει να αισθάνομαι όμορφα.
- E. Μου αρέσει να χρησιμοποιώ τη φαντασία μου γράφοντας ιστορίες.
- ΣΤ. Τα επιστημονικά είναι τα αγαπημένα μου μάθηματα στο σχολείο.
- A. Μου αρέσει να δουλεύω με εργαλεία.
- B. Αισθάνομαι καλύτερα όταν το δωμάτιό μου είναι τακτοποιημένο.
- G. Δεν ντρέπομαι να εκφέρω τη γνώμη μου.
- A. Προτιμώ να δουλεύω σε μία ομαδική εργασία από το να δουλεύω μόνος μου.
- E. Θα μου άρεσε να διακοσμήσω ξανά το δωμάτιό μου.
- ΣΤ. Βρίσκω ενδιαφέροντα τα περιοδικά όπως το «Ελεύθερος Χρόνος» και «Τα Νέα της Εβδομάδας».
- A. Προτιμώ να βρίσκομαι σε εξωτερικούς παρά σε εσωτερικούς χώρους (σε ένα γραφείο).
- B. Τα μαθηματικά είναι το αγαπημένο μου μάθημα.
- G. Είναι οημαντικό για μένα να αποφασίζω για τον εαυτό μου.
- D. Θα ήθελα να αναζητώ συμβουλές για την επίλυση προβλημάτων.
- E. Θα προτιμούσα να πρωταγωνιστώ στις καταστάσεις.
- ΣΤ. Μου αρέσει να παρατηρώ τον καιρό, τα φυτά ή τα ζώα.
- A. Μου αρέσει να έχω κατοικίδια ζώα.
- B. Ο γραφικός μου χαρακτήρας δεν είναι καθαρός.
- G. Θα μου άρεσε να είμαι δήμαρχος.
- D. Μου αρέσει να έχω φίλους με αλληλογραφία ή να γράφω σε ημερολόγιο.
- E. Προτιμώ να εργάζομαι μόνος μου παρά στα πλαίσια μίας ομάδας.

- ΣΤ. Μου αρέσει να αποσυναρμολογώ διάφορα πράγματα για να δω πώς λειτουργούν.
- A. Προτιμώ να κάνω ποδήλατο από το να βλέπω τηλεόραση.
 B. Θα μου άρεσε να γνωρίζω να χρησιμοποιώ ηλεκτρονικό υπολογιστή.
- Γ. Θα γινόμουν καλός αρχηγός μίας ομάδας.
 Δ. Δεν έχω δυσκολία να συναναστρέφομαι με τους ανθρώπους και να κάνω κατινόγρυπους φίλους.
 Ε. Η αγαπημένη μου ασχολία είναι η μουσική (η τέχνη, η κεραμική).
 ΣΤ. Ενδιαφέρομαι για το περιβάλλον.

Σημειώστε παρακάτω τον αριθμό των απαντήσεων σε κάθε γράμμα.

A _____
 Δ _____

B _____
 E _____

Γ _____
 ΣΤ _____

Αναζητήστε τα γράμματα με τις περισσότερες απαντήσεις. Ίσως επιθυμείτε να διερευνήσετε σταδιοδρομίες παρόμοιες με αυτές που καταγράφονται στη συνέχεια:

A Προσανατολισμένος

σε εξωτερικούς χώρους: πολιτικός μηχανικός, πιλότος, αγρότης, κτηνίατρος, ξυλουργός, εργολάβος κατασκευών, δασοφύλακας, αρχιτέκτονας εξωτερικών χώρων, κτίστης, τοπογράφος, πυροσβέστης.

B Προσανατολισμένος στη λεπτομέρεια:

προγραμματιστής ηλεκτρονικών υπολογιστών, λογιστής, τραπεζικός, μηχανικός αεροσκαφών, βιβλιοθηκονόμος, τεχνικός ιατρικών μηχανημάτων, οικονομικός αναλυτής, βιβλιοπώλης, ξενοδοχειακός υπάλληλος.

Γ Προσανατολισμένος στην άσκηση επιρροής:

ιδιοκτήτης επιχείρησης, αξιωματικός στρατού, δικηγόρος, πωλητής, διευθυντής ξενοδοχείου, πολιτικός, υπεύθυνος σχολείου, ειδικός ανθρωπίνων πόρων, αστυνομικός, φύλακας.

Δ Προσανατολισμένος

στη διανθρώπινη επικοινωνία: δάσκαλος, γιατρός, στέλεχος λογιστηρίου, στέλεχος διαφημιστικής εταιρείας, δημοσιογράφος τηλεόρασης / ραδιο - φώνου / εφημερίδας, κοινωνικός λειτουργός, νοσοκόμος, ψυχολόγος, υπεύ - θυνος προώθησης πωλήσεων, πωλητής λιανικής, ταμίας, υπάλληλος υποδοχής.

Ε Προσανατολισμένος

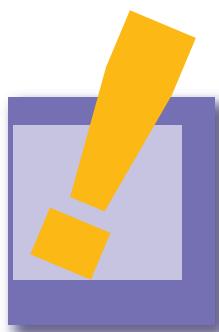
στις τέχνες:

ηθοποιός, καλλιτέχνης, μουσικός, συγγραφέας, σχεδιαστής μόδας, αρχιτέκτονας, φωτογράφος, χορογράφος.

ΣΤ Προσανατολισμένος

στην έρευνα:

επιστήμονας, επιθεωρητής αστυνομίας, ιατρικός ερευνητής, ψυχίατρος, καθηγητής, μηχανικός, ηλεκτρολόγος, ερευ - νητής αγοράς, δασονόμος, μετεωρολόγος.

Η Σοφία Αναζητεί Εργασία

Οδηγίες.

Πόσες ευκαιρίες εργασίας μπορείτε να βρείτε τις οποίες παράβλεψε η Σοφία; Σημειώστε τις με έναν κύκλο.

Η παρακάτω αγγελία εμφανίζεται στο μάθημα της Τέχνης: "Διοργανώνεται ένας τοπικός καλλιτεχνικός διαγωνισμός για την ανεύρεση νέων ταλέντων. Συμπληρώστε το σχετικό έντυπο συμμετοχής, το οποίο διατίθεται στο κέντρο τέχνης. Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος λήγει στο τέλος του μήνα".

"Να η ευκαιρία που ζητούσα", είπε στον εαυτό της η 16χρονη Σοφία. Μετά το σχολείο πήγε στο σπίτι της για να σκεφτεί με ποιον τρόπο θα συμμετείχε στο διαγωνισμό. Άλλα καθώς τακτοποιούσε τους καμβάδες και τα έργα ζωγραφικής της, συνειδητοίσης ότι δεν είχε τα απαραίτητα χρήματα για να αγοράσει τα υλικά που θα της χρειάζονταν.

"Ωχ", σκέφτηκε, "πρέπει να βρω μια δουλειά, ώστε να κερδίσω χρήματα για τα απαραίτητα υλικά".

Την επόμενη μέρα η Σοφία ήταν απασχολημένη με το πώς και πού θα έβρισκε δουλειά. Περπατώντας προς το σχολείο της ήταν τόσο απορροφημένη, ώστε δεν είδε το μεγαλύτερο αδελφό της που πήγαινε στη δουλειά του στο κοντινό πολυκατάστημα.

Λίγο αργότερα, περνώντας έξω από το δημοτικό γραφείο εύρεσης εργασίας, καλημέρισε τη γειτόνισσά της που πουλούσε εφημερίδες και προσπερασμένης βιαστική.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος η Σοφία ήταν αφηρημένη και σκεφτόταν συνέχεια πώς θα εύρισκε μια δουλειά, ώστε δεν πρόσεξε τον καθηγητή που μιλούσε στην τάξη λέγοντας ... "Σήμερα έχομε έναν καλεσμένο επισκέπτη από τη θεατρική ομάδα της πόλης μας. Θα μας μιλήσει σχετικά με τις ακροάσεις και με την ευκαιρία αυτή σας ενημερώνω ότι η ομάδα του θα κάνει ακροάσεις τις τρεις επόμενες ημέρες, επομένως όποιος ενδιαφέρεται ...".

Αργότερα τρώγοντας με τη φίλη της Άννα, εκείνη της πρότεινε: "Γιατί δεν ψάχνεις στην εφημερίδα;". Η Σοφία απάντησε: "Ευχαριστώ αλλά είμαι πολύ κουρασμένη για να ψάχνω στις ατέλειωτες σελίδες της".

Πηγαίνοντας το βράδυ στο σπίτι της δεν έλεγχε στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο της, στο οποίο υπήρχε το μήνυμα - αγγελία που ζητούσε μεγάλες μαθήτριες για 2ωρη απογευματινή απασχόληση.

Η Σοφία ήταν κουρασμένη και δεν ήξερε τι να κάνει και μονολογούσε: "Έχω πράγματι ακριβά χόμπι, αλλά θέλω τόσο πολύ να συμμετάσχω σε αυτό το διαγωνισμό. Το πρόβλημά μου είναι ότι δε γνωρίζω πού να απευθυνθώ, ώστε να βρω μια δουλειά για να εξασφαλίσω τα χρήματα που χρειάζομαι!"

Ψάχνοντας για Δουλειά.

- Καταρτίστε έναν κατάλογο όλων των πιθανών εργασιών που σας ενδιαφέρουν.
- Ρωτήστε τους φίλους και τα μέλη της οικογένειάς σας σχετικά με τα είδη των εργασιών που έχετε συμπειριλάβει στον κατάλογό σας. Οι άνθρωποι που γνωρίζετε είναι πιθανότατα η καλύτερη πηγή πληροφοριών σχετικά με τις κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες διαθέτετε τα προσόντα.
- Διαβάστε την τοπική εφημερίδα και κόψτε όλες τις αγγελίες εργασίας που σας ενδιαφέρουν.
- Ελάτε σε επαφή με τα τοπικά γραφεία εργασίας για να δείτε αν διαθέτουν προγράμματα που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά σας.
- Συναντήστε το σχολικό σύμβουλο προσανατολισμού, ελάτε σε επαφή με τις τοπικές επιχειρήσεις, για να δείτε αν υπάρχουν διαθέσιμα προγράμματα πρακτικής μαθητείας, που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά σας.

Ερμηνεία Αγγελιών Εργασίας

Οδηγίες.

Κατά την είσοδό σας στην αγορά εργασίας, θα πρέπει να συναγωνιστείτε με πολλούς άλλους που ψάχνουν για δουλειά. Διαλέξτε από τις οικονομικές σελίδες μίας τοπικής εφημερίδας κάποια αγγελία εργασίας που μπορεί να σας αρέσει. Αναζητήστε τα παρακάτω σημεία και σημειώστε, πώς ανταποκρίνεστε στις προδιαγραφές για τη συγκεκριμένη θέση εργασίας. Τέλος, προσδιορίστε ποιες άλλες δεξιότητες και γνώσεις θα χρειαστείτε προκειμένου να έχετε τα προσόντα για τη θέση.

Θέση εργασίας: _____

Δεξιότητες που διαθέτω για τη θέση εργασίας: _____

Εκπαίδευση / εμπειρία που διαθέτω για τη θέση εργασίας: _____

Μόρφωση που έχω για τη θέση εργασίας: _____

Χαρακτηριστικά προσωπικότητας (διαθέσιμος, φιλικός κλπ.) που έχω για τη θέση εργασίας: _____

Απαιτήσεις σχετικά με την ηλικία και την εμφάνιση, τις οποίες καλύπτω για τη θέση εργασίας: _____

Άλλες δεξιότητες που έχω για τη θέση εργασίας: _____

Πρόσθετες δεξιότητες, εμπειρία ή μόρφωση που χρειάζομαι προκειμένου να αποκτήσω τα προσόντα για τη θέση εργασίας: _____

Αίτηση Εύρεσης Εργασίας

Επώνυμο _____	Όνομα _____	Ημερομηνία _____
Διεύθυνση _____		Αριθμός Μητρώου Ασφάλισης _____
Πόλη _____		Τηλέφωνο _____ Τ.Κ. _____
Για ποια θέση εργασίας υποβάλλετε αίτηση;		_____
<p>Ποια εμπειρία ή ποιες δεξιότητες έχετε για αυτή τη θέση; _____ _____ </p>		
<p>Ποιες είναι οι δραστηριότητες σας κατά τον ελεύθερο χρόνο σας; _____ _____</p>		
<p>Ποια χρονιά αποφοιτήσατε από το Γυμνάσιο/Λύκειο; _____ _____</p>		
<p>Συστάσεις: Αναφέρατε τα ονόματα δύο ανθρώπων που θα μπορούσαν να εγγυηθούν για σας.</p>		
1. Ονοματεπώνυμο _____		Τηλέφωνο _____
2. Ονοματεπώνυμο _____		Τηλέφωνο _____
<p>Υπογραφή _____</p>		

Σύνταξη Βιογραφικού Σύνταξη Βιογραφικού Σημειώματος

Το βιογραφικό σας σημείωμα πρέπει:

Να είναι ευανάγνωστο και σαφές.

Η ύπαρξη λαθών δίνει κακή εντύπωση, ανεξάρτητα με το πόσο καλό είναι το βιογραφικό σημείωμα.

Να είναι σωστά οργανωμένο.

Ομαδοποιήστε ομοιοίδη δεδομένα: εκπαίδευση, εμπειρία και δεξιότητες.

- Ξεκινώντας από το παρόν και ανατρέχοντας στο παρελθόν, περιγράψτε την εμπειρία και τη μόρφωση σε αντίστροφη χρονολογική σειρά, συμπεριλαμβάνοντας τις ημερομηνίες.
- Αναφέρατε δεξιότητες που σχετίζονται με τη θέση εργασίας.

Να σας ενδιαφέρει η εμφάνιση του βιογραφικού.

- Αφήστε κενό χώρο.
- Αφήστε μεγάλα περιθώρια.
- Διαμορφώστε το κείμενο με τρόπο ώστε να φαίνονται τα κύρια σημεία με μία ματιά.
- Επιλέξτε ευανάγνωστη γραμματοσειρά και τονίστε τα κρίσιμα σημεία επιλέγοντας μεγαλύτερα.
- Αφήστε διπλό διάστημα μεταξύ των παραγράφων.

Να είστε σύντομοι.

Δύο σελίδες είναι το μέγιστο όριο.

Να είστε περιγραφικοί.

Χρησιμοποιήστε "ενεργητικά" ρήματα: πείτε "εγκατέστησα" αντί του "ασχολήθηκα με εγκαταστάσεις".

Να είστε προσεκτικοί.

Να είστε σαφείς: χρησιμοποιήστε όρους και τίτλους που είναι κατανοητοί στους άλλους.

Να είστε πλήρεις.

Συμπεριλάβετε βραβεία τα οποία έχετε λάβει και τονίστε τα επιτεύγματά σας. Βεβαιωθείτε ότι αναφέρατε εργασίες μερικής απασχόλησης και εθελοντισμού που έχετε αναλάβει.

Παράδειγμα τέτοιου Βιογραφικού Σημειώματος παρατίθεται στην επόμενη σελίδα.

Στράτος Χατζόπουλος

Ανθέων 32

Θεσ/νίκη ΤΚ 546 45

(0310) 429 - 167

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τελειόφοιτος
14ου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης.

ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Υπάλληλος σε κατάστημα επύπλων, μερικής απασχόλησης
Κατάστημα επίπλων «Κλεό», 7/98 - 9/98.

Καταγραφή και διαχείριση όλων των εισερχόμενων
και εξερχόμενων καταλόγων. Οργάνωση των αποθε-
μάτων. Επίβλεψη του εκθετηρίου χώρου. Τηλεφωνι-
κή επικοινωνία με τους πελάτες.

Υπάλληλος πωλήσεων, μερικής απασχόλησης

A. & M. Κεραμέας Ο.Ε. 6/95 - 7/98.

Εξυπηρέτηση πελατών. Λειτουργία και καθημερινή
παρακολούθηση του ταμείου.

Εθελοντής*

Σχολή Τυφλών Θεσσαλονίκης.

Πρόσθετες Δραστηριότητες

Γαλλικός Σύλλογος.

Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα Νέων».

Φωτογραφία.

Βόλεϋ.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Διαχείριση βάσης δεδομένων.
- Δημιουργία φύλλων εργασίας στο πρόγραμμα Excel.
- Έρευνα στο Διαδίκτυο.

Συστάσεις διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν.

* Η ολυμπιάδα που θα πραγματοποιηθεί στη χώρα μας το 2004 θα προσφέρει ευκαιρίες εθελοντικής δράσης σε πολλούς νέους.

Δίνοντας Δίνοντας Συνέντευξη

Η συνέντευξη εργασίας είναι η ευκαιρία που έχετε για να προβάλετε τον εαυτό σας. Οι συμβουλές που σας παρέχομε εδώ μπορούν να σας βοηθήσουν να δώσετε συνέντευξη προς όφελός σας.

Πριν από τη συνέντευξη:

- Συμπληρώστε την αίτηση χειρόγραφα. Χρησιμοποιήστε το καλύτερο στυλό σας. Η καθαρότητα του γραφικού σας χαρακτήρα μετρά!
- Πληροφορηθείτε σχετικά με την εταιρεία και τη θέση εργασίας.
- Σκεφθείτε σχετικά με το πώς θα προσαρμοσθείτε στη θέση εργασίας. Κάντε έναν κατάλογο σχετικά με τις δεξιότητες και τα θετικά στοιχεία του χαρακτήρα σας.
- Προετοιμαστείτε να διατυπώσετε όποιες ερωτήσεις μπορεί να έχετε. Σημειώστε τις και ακολουθήστε πιστά τον κατάλογο. Το να θέσετε τις σωστές ερωτήσεις είναι ένα σημάδι του ενδιαφέροντός σας για τη θέση.
- Ντυθείτε κατάλληλα. Η προσεγμένη εμφάνιση είναι πολύ σημαντική.
- Βεβαιωθείτε ότι θα φθάσετε στην ώρα σας για τη συνέντευξη. Να είστε μόνος σας.

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης:

- Να έχετε εμπιστοσύνη στον εαυτό σας. ΧΑΜΟΓΕΛΑΣΤΕ!
- Κάνετε θερμή χειραψία. Πείτε: "Γεια σας, Είμαι ο ...".
- Να είστε ευχάριστοι. Προσπαθήστε να χαλαρώσετε. Αποφύγετε τις νευρικές κινήσεις.
- Μην ασκείτε κριτική για κάποιον προηγούμενο εργοδότη σας.
- Διατηρήστε σωστή στάση σώματος.
- Σκεφθείτε πριν να μιλήσετε.
- Να κοιτάτε στα μάτια αυτόν που σας παίρνει συνέντευξη.
- Να απαντάτε με σαφήνεια στις ερωτήσεις. Μην απαντάτε μονολεκτικά με "ναι" ή "όχι" στις ερωτήσεις.
- Να δείχνετε ενθουσιασμό και ενδιαφέρον για τη θέση εργασίας αλλά και για την εταιρεία.
- Ρωτήστε σχετικά με τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας που μπορείτε να έχετε μελλοντικά στην εταιρεία.
- Μην ανοίξετε συζήτηση για το μισθό και τις πρόσθετες παροχές.
- "Διαπραγματευτείτε" σωστά τον εαυτό σας. Αν σας ρωτήσουν σχετικά με τις αδυναμίες σας, δώστε ένα παράδειγμα από το οποίο θα μπορούσε να έχει οφέλη η εταιρεία· για παράδειγμα: "Η αδυναμία μου είναι ότι

είμαι τελειομανής".

- Χαιρετίστε διά χειραψίας κατά την αναχώρησή σας. Πείτε: "Σας ευχαριστώ για το χρόνο και το ενδιαφέρον σας. Μου ήταν ιδιαίτερα ευχάριστη η συνάντησή μου μαζί σας καθώς και η συζήτηση που είχαμε".

Μετά τη συνέντευξη:

- Στείλτε ένα ευχαριστήριο σημείωμα.

Σύνταξη Ατομικού Προϋπολογισμού*

Προϋπολογισμού*

Οδηγίες.

Προϋπολογισμός είναι ένα σχέδιο αποταμίευσης και δαπάνης του εισοδήματος. Εάν είχατε 120 Ευρώ, πώς θα τα προϋπολογίζατε για ένα μήνα; Μην παραλείψετε να αποταμιεύσετε χρήματα. Επίσης, εάν νομίζετε ότι δεν θα χρειασθείτε να κάνετε κάποια πρόσθετη δαπάνη, μην την προϋπολογίσετε.

Παράδειγμα.

	Ευρώ	
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	120	
ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΕΙΣ	20	
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (ποσό που απομένει για την κάλυψη των δαπανών)	100	100%
ΔΑΠΑΝΕΣ (προσθέστε όλες τις δαπάνες)		
Πρόχειρο φαγητό	26	24%
Ρούχα	18	16%
Ψυχαγωγία	53	47%
Δαπάνες μεταφοράς	6	5%
Άλλες δαπάνες	9	8%
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	112	
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ή ΕΛΛΕΙΜΜΑ	(12)	Έλλειμμα**

* Έχετε υπόψη σας ότι ο προϋπολογισμός σας βοηθά να προγραμματίσετε έγκαιρα τις αποταμιεύσεις σας. Αντός είναι ένας τρόπος για τη διασφάλισή τους.

** Ονομάζεται Έλλειμμα διότι το Συνολικό Διαθέσιμο Εισόδημα είναι μικρότερο από τις Συνολικές Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν.

Σχεδιασμός Μηνιαίου Προϋπολογισμού

Προϋπολογισμού

Οδηγίες.

1. Γράψτε το αναμενόμενο μηνιαίο εισόδημά σας.
2. Προϋπολογίστε τα είδη πρώτης ανάγκης.
3. Σημειώστε τα είδη που δεν είναι απαραίτητα καθώς και τα είδη πολυτελείας. Αποφασίστε πώς θα κατανείμετε το υπόλοιπο εισόδημα.
4. Σημειώστε τα έξοδα που μπορείτε να εξαλείψετε ή να μειώσετε, στην περίπτωση έκτακτων ή μη αναμενόμενων δαπανών.
5. Ανασκοπήστε τον προϋπολογισμό, για να δείτε εάν μπορείτε να αυξήσετε τις αποταμιεύσεις σας ή για να διαπιστώσετε αν μπορείτε να κάνετε σωστότερη χρήση του εισοδήματός σας.

Παράδειγμα.

	Ευρώ	
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	176	
ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΕΙΣ (7% των μηνιαίων εισοδήματος)	12	
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (ποσό που απομένει για την κάλυψη των δαπανών)	164	100%
ΔΑΠΑΝΕΣ (προσθέτε άλες τις δαπάνες)		
Πρόχειρο φαγητό (18% των μηνιαίων εισοδήματος)	32	20%
Λογαριασμοί τηλεφώνου (3% των μηνιαίων εισοδήματος)	5	3%
Ψυχαγωγία (48% των μηνιαίων εισοδήματος)	84	51%
Δαπάνες μεταφοράς (5% των μηνιαίων εισοδήματος)	9	5%
Άλλες δαπάνες (19% των μηνιαίων εισοδήματος)	34	21%
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	164	
ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ή ΕΛΛΕΙΜΜΑ	(0)	

Κάνοντας Σχέδια για το Μέλλον

Προετοιμαστείτε για το ενδεχόμενο κάποιος να σας κάνει την εξής ερώτηση: "Λοιπόν τι θα κάνεις στην υπόλοιπη ζωή σου;" Αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι περιμένουν να γνωρίζεις ήδη από ΤΩΡΑ. Θέλουν απλώς να το σκεφτείς, να ονειροπολήσεις σχετικά και να σχεδιάσεις το μέλλον σου. Και αν ρωτήσεις τους γύρω σου, θα ανακαλύψεις ότι έχουν ήδη κάνει τις ίδιες ερωτήσεις και στους φίλους σου.

Οι γονείς και οι φίλοι έχουν μεγάλες προσδοκίες από σένα. Δεν θέλουν να σε δουν να χάσεις κάποια ευκαιρία, επιθυμούν να αποκτήσεις σωστή μόρφωση, ώστε να έχεις το περιθώριο πολλών επιλογών σταδιοδρομίας αργότερα.

Εσύ βέβαια ίσως πεις: "Δεν είμαι έτοιμος να σκεφτώ σχετικά με τη ζωή μου για μετά το Γυμνάσιο!" Σύμφωνοι. Συμβαίνει όμως αυτό; Πώς θα σχεδιάσεις τα χρόνια των σπουδών σου στο Γυμνάσιο, ώστε να τα αξιοποιήσεις με τον καλύτερο δυνατό τρόπο;

Για παράδειγμα, παρακάτω θα διαβάσεις έναν κατάλογο των απαραίτητων μαθημάτων για την αποφοίτησή σου από το Γυμνάσιο και το Λύκειο (στο συγκεκριμένο πλαίσιο αναφοράς), και ποια μαθήματα θα χρειαστεί να παρακολουθήσεις για την εισαγωγή σου σε κάποιο επόμενο κύκλο σπουδών. Δεν θα δεις ίσως όλα όσα μπορείς να κάνεις πέρα από τα ακαδημαϊκά σου ενδιαφέροντα. Πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν να κάνουν με τον τρόπο με τον οποίο περνάς τον ελεύθερο σου χρόνο: μαθήματα επιλογής (θέατρο, μουσική), εξωσχολικές δραστηριότητες (αθλητισμός, μουσικά συγκροτήματα), κοινωνικές / εκκλησιαστικές δραστηριότητες (προσκοπισμός, ομάδες νεολαίας, πρωτοβουλίες καθαριότητας / ανακύκλωσης στη γειτονιά), ακόμη και αμειβόμενες ή εθελοντικές επαγγελματικές εμπειρίες.

Γυμνάσιο/Λύκειο ή Τ.Ε.Ε.

Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα, τα μαθήματα γλώσσας και λογοτεχνίας, φυσικών και κοινωνικών επιστημών, τα μαθηματικά και η διδασκαλία μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, είναι προαπαιτούμενα για την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του κύκλου σπουδών και την αποφοίτηση από το Γυμνάσιο και το Λύκειο. Ζητήστε έναν κατάλογο με τις σχετικές απαιτήσεις από το σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού.

Ανώτατες Σχολές.

Οι απαιτήσεις εισαγωγής ποικίλουν. Μερικές σχολές έχουν υψηλότερη ζήτηση από ό,τι άλλες. Ωστόσο, η καλή βαθμολογία και η καλή απόδοση στις Γενικές Εξετάσεις είναι πάντοτε σημαντική.

Βεβαίως, όσο υψηλότερη ζήτηση έχει μία σχολή, τόσο υψηλότερος μέσος όρος βαθμολογίας απαιτείται στις Γενικές Εξετάσεις, για να εισαχθεί ο υποψήφιος.

Για μερικά επαγγέλματα, όπως για παράδειγμα η ιατρική, θα χρειασθείτε έξι χρόνια σπουδών. Σε άλλα αντικείμενα ωστόσο, όπως στον επιχειρηματικό και τον εκπαιδευτικό τομέα, μπορείτε να ξεκινήστε να εργάζεστε παράλληλα με το βασικό κύκλο σπουδών σας.

Οι σπουδές σε ιδιωτικά ή κρατικά πανεπιστημιακά ίδρυμα του εξωτερικού είναι συνήθως ακριβές (σε αντίθεση με τις αντίστοιχες σπουδές στα Ελληνικά Ιδρύματα). Το συνολικό κόστος όμως παραμένει σημαντικό (κόστος διαβίωσης, έξοδα μεταφοράς κλπ.). Και μην αποκαρδιώθείτε αν το κόστος παρακολούθησης είναι υψηλό.

Λάβετε υπόψη σας διάφορες επιλογές χρηματοδότησης που προσφέρονται, όπως:

- Εάν δεν έχετε κάνει αποταμιεύσεις για τις σπουδές σας, ξεκινήστε αμέσως! Κάθε δραχμή που αποταμιεύετε είναι μία λιγότερη δραχμή που θα πρέπει να δανεισθείτε.
- Κάντε αίτηση για οικονομική βοήθεια. Το κράτος παρέχει βοήθεια για τα δίδακτρα με τη μορφή υποτροφιών ή φοιτητικών δανείων. Συζητήστε σχετικά με το σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού και πληροφορηθείτε για τα φοιτητικά δάνεια.
- Κάνετε αίτηση για παροχές και υποτροφίες. Ανάλογα με το αντικείμενο των σπουδών που θα επιλέξετε, θα βρείτε πολλούς εθνικούς, επιχειρηματικούς, εκκλησιαστικούς και κοινοτικής στήριξης οργανισμούς που παρέχουν μερικές ή πλήρεις υποτροφίες. Ορισμένες παροχές και δάνεια αξιολογούν την υψηλή βαθμολογία, άλλα το βαθμό της ανάγκης και τέλος κάποια άλλα λαμβάνουν υπόψη τους τόσο τους υψηλούς βαθμούς όσο και την ανάγκη.
- Δεν είναι ποτέ αργά να διευρύνετε τη μόρφωσή σας. Εάν αποφασίσετε να εργασθείτε για μερικά χρόνια, μπορείτε να παρακολουθήσετε μία σχολή· ενδεχομένως ο εργοδότης σας θα σας βοηθήσει. Όλο και περισσότερες εταιρείες παρέχουν προγράμματα επιστροφής διδάκτρων για απασχολούμενους που επιθυμούν να διευρύνουν τη μόρφωσή τους.

Κοιτάζοντας στο Μέλλον.

Ξεκινήστε να καταστρώνετε ένα πρόγραμμα για το μέλλον. Χρησιμοποιήστε την πληροφόρηση που παρέχεται εδώ και όποια πρόσθετη πληροφορία μπορείτε να λάβετε από το σύμβουλο, τον καθηγητή ή το σύμβουλο επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣΕΠ).

Έρευνα στο Διαδίκτυο

Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με σταδιοδρόμιες ή κάποιο Κολέγιο ή Πανεπιστήμιο που σας ενδιαφέρει.

Ποιες σταδιοδρομίες με ενδιαφέρουν;

Ποια μαθήματα απαιτούνται στο γυμνάσιο;

Ποια μαθήματα επιλογής ή άλλες δραστηριότητες σχετίζονται με τους επαγγελματικούς στόχους μου;

Τι άλλο μπορώ να κάνω για την επίτευξη του στόχου μου;

Ποιες απορίες εξακολουθώ να έχω σχετικά με την επιλογή της σταδιοδρομίας μου ή τα εκπαιδευτικά μου σχέδια;

Ποιος μπορεί να απαντήσει στα ερωτήματά μου;

Εισόδημα και Δαπάνες

Το εβδομαδιαίο σας εισόδημα είναι 150 νομισματικές μονάδες (N.M.).

- Προετοιμάστε έναν Πίνακα Υπολογισμού για κάθε εβδομάδα με τις αναμενόμενες χρηματικές εισροές (εισοδήματα) και χρηματικές εκροές (δαπάνες).
- Στο τέλος της άριθμης εβδομάδας, σε ποιο ύψος ανέρχονται οι αποταμιεύσεις σας;

Παράδειγμα.

(1η Εβδομάδα)

Ευρώ

Εβδομαδιαίο Εισόδημα.	150
Το άρθρο που στείλατε στην τοπική εφημερίδα εγκρίνεται και δημοσιεύεται. Σας αποστέλλεται το ποσό των 50 Ευρώ.	50
Αγοράζετε ένα ανταλλακτικό για τον εκτυπωτή σας.	(30)
Προσέχετε τη μικρή ξαδέλφη σας το Σάββατο το πρωί.	25
Σύνολο Εισπράξεων / Δαπανών	195
Αποταμιεύετε ένα ποσό για τις διακοπές σας.	(185)

Χρηματικό υπόλοιπο για την 2η Εβδομάδα

10

(2η Εβδομάδα)

Ευρώ

Χρηματικό υπόλοιπο για την 2η Εβδομάδα	10
--	----

Εβδομαδιαίο Εισόδημα.

150

Το άρθρο που στείλατε στην τοπική εφημερίδα εγκρίνεται και δημοσιεύεται. Σας αποστέλλεται το ποσό των 45 Ευρώ.

45

Πληρώνεται την ετήσια συνδρομή σας για την Ομάδα Ποδοσφαίρου.

(20)

Λαμβάνετε μέρος στο δημοτικό καθαρισμό του άλσους της περιοχής σας.

40

Σύνολο Εισπράξεων / Δαπανών

225

Αποταμιεύετε ένα ποσό για τις διακοπές σας.

(215)

Χρηματικό υπόλοιπο για την 3η Εβδομάδα

10

(3η Εβδομάδα)

Ευρώ

Χρηματικό υπόλοιπο για την 2η Εβδομάδα	10
Εβδομαδιαίο Εισόδημα.	150
Η φωτογραφία που αποστείλατε στο διαγωνισμό βραβεύεται με το 3ο βραβείο και σας αποστέλλεται το ποσό των 50 Ευρώ.	50
Η μηχανή σας χρειάζεται επισκευή η οποία κοστίζει 50 Ευρώ.	(50)
Μοιράζεται διαφημιστικά φυλλάδια (πόρτα-πόρτα) για 3 ώρες την Κυριακή το πρωί.	25
Σύνολο Εισπράξεων / Δαπανών	185
Αποταμιεύετε ένα ποσό για τις διακοπές σας.	(175)

Χρηματικό υπόλοιπο για την 4η Εβδομάδα	10
--	----

(4η Εβδομάδα)

Ευρώ

Χρηματικό υπόλοιπο για την 3η Εβδομάδα	10
Εβδομαδιαίο Εισόδημα.	150
Κερδίζετε στο Ξυστό το ποσό των 40 Ευρώ.	40
Αγοράζετε καινούργιους φακούς επαφής.	(15)
Προσέχετε τη μικρή ξαδέλφη σας το Σάββατο το πρωί.	25
Σύνολο Εισπράξεων / Δαπανών	210
Αποταμιεύετε ένα ποσό για τις διακοπές σας.	(200)

Χρηματικό υπόλοιπο για την 5η Εβδομάδα	10
--	----

(5η Εβδομάδα)

Ευρώ

Χρηματικό υπόλοιπο για την 4η Εβδομάδα	10
Εβδομαδιαίο Εισόδημα.	150
Πουλάτε σε ένα φίλο σας έναν παλιό δίσκο 45 στροφών.	40
Αγοράζετε εισιτήρια για τον αγώνα της αγαπημένης ομάδας σας το επόμενο Σάββατο.	(40)
Ο τραπεζικός σας λογαριασμός πιστώνεται με τους τό-κους του τελευταίου 6μήνου.	15
Σύνολο Εισπράξεων / Δαπανών	175
Αποταμιεύετε ένα ποσό για τις διακοπές σας.	(165)

Χρηματικό υπόλοιπο για την 6η Εβδομάδα	10
--	----

(6η Εβδομάδα)

Ευρώ

Χρηματικό υπόλοιπο για την 5η Εβδομάδα	10
Εβδομαδιαίο Εισόδημα.	150
Το σύντομο άρθρο που στείλατε στην τοπική εφημερίδα εγκρίνεται και δημοσιεύεται. Σας αποστέλλεται το ποσό των 15 Ευρώ.	15
Καθαρίζετε τα ηχεία του στερεοφωνικού σας.	(35)
Κάνετε παραδόσεις λουλουδιών τις ώρες αιχμής για το ανθοπωλείο της γειτονιά σας.	20
Σύνολο Εισπράξεων / Δαπανών	160
Αποταμιεύετε ένα ποσό για τις διακοπές σας.	(160)

Χρηματικό υπόλοιπο	0
--------------------	---

Με τη συγκεκριμένη καταναλωτική και αποταμιευτική σας συμπεριφορά, έχετε συνολικά αποταμιεύσει τον τελευταίο $1\frac{1}{2}$ μήνα (6 εβδομάδες) τα παρακάτω χρηματικά ποσά.

Αποταμιεύσεις χρηματικών ποσών**Ευρώ**

1η Εβδομάδα	185
2η Εβδομάδα	215
3η Εβδομάδα	175
4η Εβδομάδα	200
5η Εβδομάδα	165
6η Εβδομάδα	160
Σύνολο Αποταμιεύσεων	1.100

Πιστοληπτική Ικανότητα

Πιστοληπτική Ικανότητα. Είναι η δυνατότητα ενός ατόμου βάσει του εισοδήματός του να λάβει και να αποπληρώσει ένα δάνειο.

Οδηγίες.

Σε περίπτωση που η απόφαση ή μη για τη χορήγηση ενός δανείου ήταν δική σας σε ποια απόφαση θα καταλήγατε για την επόμενη αίτηση; Για να βοηθηθείτε στην απόφασή σας, συμπληρώστε το έντυπο Πιστοληπτικής Ικανότητας.

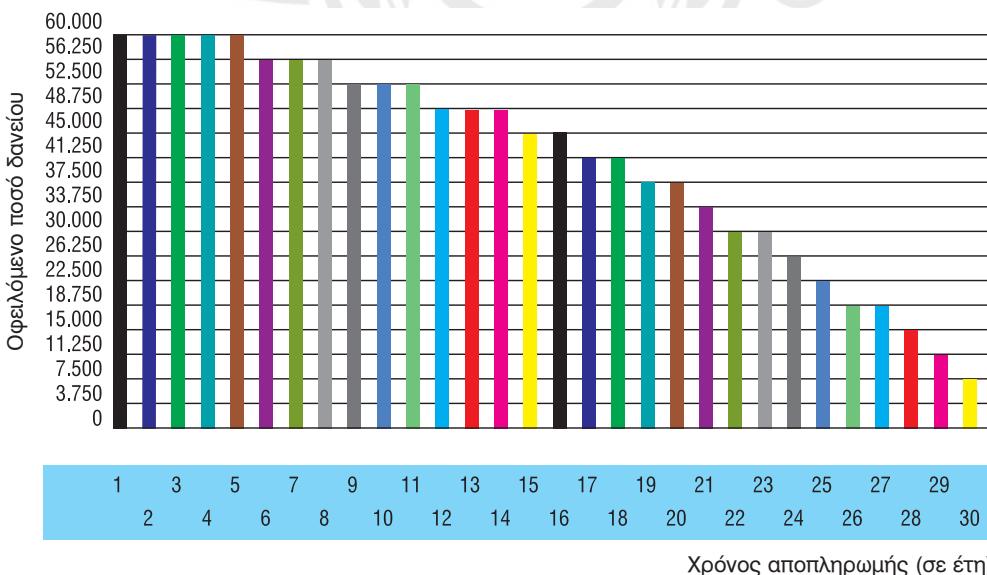
Θέμα:

Στεγαστικό Δάνειο.

Την προηγούμενη εβδομάδα ο Ευστάθιος Παπαδάκης υπέβαλε αίτηση για ένα δάνειο 60.000 Ευρώ στεγαστικού δανείου, τριακονταετούς διάρκειας για την αγορά ενός καινούργιου σπιτιού. Με επιτόκιο 6% για 30 έτη ο υπολογισμός των οικονομικών του συγκεκριμένου δανείου έχει ως εξής:

Μηνιαία Δόση	=	354 Ευρώ
Ετήσιες Πληρωμές Δόσεων Δανείου	=	4.248 Ευρώ

Διάγραμμα Αποπληρωμής του Δανείου

Έχετε τηλεφωνήσει στον εργοδότη του ερευνώντας για τον πελάτη σας. Έχετε επιβεβαιώσει ότι κερδίζει 30.000 Ευρώ ετησίως και ότι εργάζεται στην ίδια εταιρεία εδώ και τέσσερα χρόνια. Οι μηνιαίες δαπάνες του κυρίου Παπαδάκη είναι 35% του εισοδήματός του, που είναι ικανοποιητικά αποδεκτές, ακόμη και αν έχει ορισμένες άλλες υποχρεώσεις.

Ανακαλύψατε επίσης ότι έχει μία μηνιαία δόση αυτοκινήτου 200 Ευρώ και εικρεμότητες 3.000 Ευρώ σε τέσσερεις διαφορετικές πιστωτικές κάρτες. Παρότι δάνειό του δεν έχει ποτέ καταστεί ληξιπρόθεσμο, έχει ορισμένα περιουσιακά στοιχεία (λιγότερα από 2.000 Ευρώ σε αποταμιεύσεις) και αναρωτιέστε εάν θα ξεπεράσει ποτέ τις δυνατότητές του. Συμπληρώστε το έντυπο Πιστοληπτικής Ικανότητας και αποφασίστε εάν ο Ευστάθιος Παπαδάκης θα λάβει το δάνειο.

Ενδιαφέρουσες Παρατηρήσεις.

Ετήσιες απολαβές.	Ευρώ 30.000	[1]
% ετήσιων πληρωμών δανείου ως προς τις ετήσιες απολαβές		

$$\frac{\text{Ετήσιες Πληρωμές Δόσεων Στεγαστικού Δανείου}}{\text{Ετήσιες απολαβές}} = \frac{4.248}{30.000} = 14\%$$

Μηνιαία δόση αυτοκινήτου	200	
Ετήσιο ποσό δόσεων (δόση x 12)	2.400	[2]
Ετήσια πίστωση από πιστωτικές κάρτες	3.700	[3]
Ετήσιες πληρωμές δόσεων στεγαστικού δανείου	4.248	[4]
Ετήσιες καταναλωτικές δαπάνες (ετήσιο εισόδημα x 35%)	10.500	[5]

Σύνολο ετήσιων

$$\text{υποχρεώσεων} = [2] + [3] + [4] + [5] = 21.048 \quad [6]$$

% ετήσιων πληρωμών υποχρεώσεων ως προς τις ετήσιες απολαβές

$$\frac{\text{Σύνολο ετησίων υποχρεώσεων}}{\text{Ετήσιες απολαβές}} = \frac{21.048}{30.000} = 70\%$$

$$\text{Προσωπικές αποταμιεύσεις} \quad 3.000 \quad [7]$$

Θέμα:**Φοιτητικό Δάνειο.**

Η Εύα Δεσλή κατέθεσε αίτηση για φοιτητικό δάνειο ύψους 10.000 Ευρώ που θα ανανεώνεται σε ετήσια βάση για τα επόμενα τέσσερα χρόνια, στο χρηματοοικονομικό οργανισμό όπου εργάζεστε. Σύντομα θα είναι πρωτοετής στο Πανεπιστήμιο σπουδάζοντας πολιτικές επιστήμες. **Παράλληλα εργάζεται σε κάποια εργασία μερικής απασχόλησης.** Ο εργοδότης της επιβεβαίωσε ότι το εισόδημά της για το πρώτο έτος θα είναι 14.000 Ευρώ. Ο εργοδότης της σας είπε αβίαστα επίσης ότι η Εύα είναι μία εξαιρετική εργαζόμενη με δυναμικό χαρακτήρα.

Η έρευνα πίστωσης που κάνατε δείχνει ότι η Εύα δεν έχει ποτέ δανεισθεί χρήματα, έχει το δικό της αυτοκίνητο και **υπήρξε** οικονομικά ανεξάρτητη τα τελευταία δύο χρόνια. Συμπληρώστε το έντυπο Πιστοληπτικής Ικανότητας και **αποφανθείτε** αν η Εύα μπορεί να **πάρει** το δάνειο.

Ευστάθιος Παπαδάκης   Εύα Δεσλή

	Υπέρ	Κατά	Υπέρ	Κατά
Αξιολόγηση χαρακτήρα Λάβετε υπόψη σας τη φήμη του δανειολήπτη σχετικά με ζητήματα που αφορούν στην ειλικρίνεια, την υπευθυνότητα, τον ορθό χειρισμό, την εργατικότητα και τη σταθερότητα χαρακτήρα.	✓		✓	
Αξιολόγηση ικανότητας αποπληρωμής Λάβετε υπόψη σας την ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη σπριζόμενοι σε στοιχεία, όπως τις πηγές εισοδήματός του /της, την παρούσα εργασία του, τη δυνατότητα να κερδίσει εισόδημα στο μέλλον και τις αποταμιεύσεις.	✓			✓
Αξιολόγηση κεφαλαίων Λάβετε υπόψη σας τα περιουσιακά στοιχεία του δανειολήπτη: είδη αξίας, όπως ένα σπίτι, οικόπεδα, αυτοκίνητα, κοσμήματα, μετοχές και ομόλογα. Υπάρχουν κάποιοι παράγοντες που φαίνεται να εκτοπίζουν άλλους σε σημασία; Ποιοι είναι αυτοί;		✓		✓
Θα εγκρίνετε το δάνειο;	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ

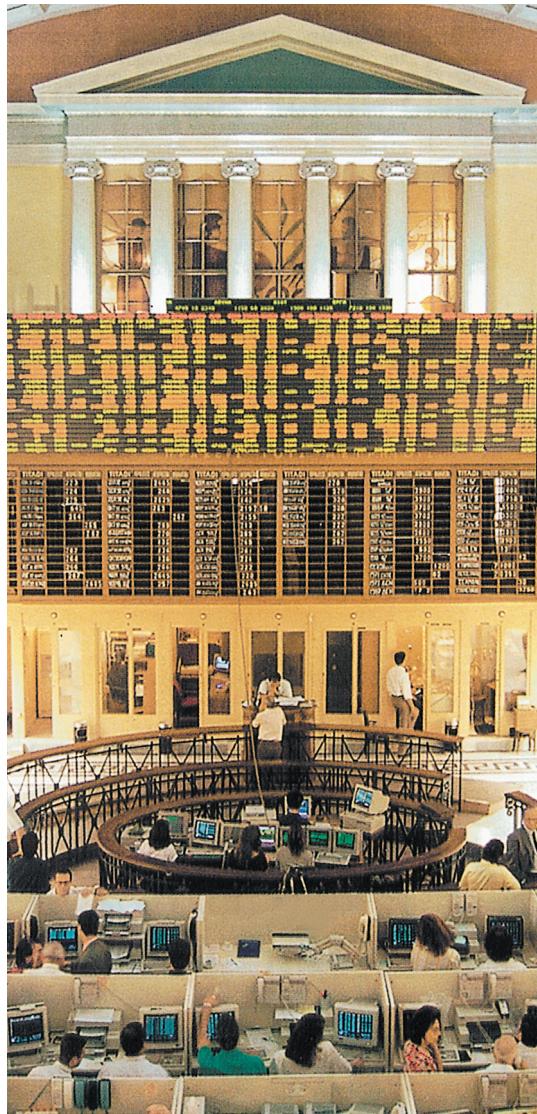
Το Χρηματιστήριο

Πολλοί άνθρωποι τοποθετούν τα χρήματά τους σε λογαριασμούς αποταμιεύσεων, ώστε να κερδίσουν τόκους και να αυξήσουν το εισόδημά τους. Άλλοι επενδύουν στο Χρηματιστήριο. Μετοχή είναι η συμμετοχή στην ιδιοκτησία μίας Ανώνυμης Εταιρείας. Οι μετοχές αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής (πωλούνται και αγοράζονται) καθημερινά σε αρκετά χρηματιστήρια ανά τον κόσμο. Το ακόλουθο παράδειγμα είναι από μία χαρακτηριστική σύνοψη εφημερίδας συναλλαγών στο Χρηματιστήριο. Οι παραπομπές θα σας βοηθήσουν να κατανοήσετε τι σημαίνουν οι αριθμοί.

Οι τιμές των μετοχών ποσοτικοποιούνται σε νομισματικές μονάδες (1 N.M. = 1 Ευρώ). Οι τιμές των μετοχών καθορίζονται σε τοπικές νομισματικές μονάδες και τα υποπολατάσιά τους (στην Ευρωζώνη καθορίζονται σε Ευρώ, στις ΗΠΑ σε δολάρια κλπ.).

Οι τιμές των μετοχών υπόκεινται σε διακυμάνσεις ανάλογα με την προσφορά και τη ζήτησή τους, οι οποίες τις οδηγούν σε άνοδο ή πτώση.

Η μέγιστη και η ελάχιστη τιμή της μετοχής ΤΡΑΠΕΖΑ XXX (Κλάδος: Τράπεζες) για την περίοδο από 1/1/2001 έως 28/9/2001 ήταν 6,9 Ευρώ και 2,57 Ευρώ αντίστοιχα.

To Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 5/4/2002	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΧΘΕΣ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ 28/3/02	ΜΕΓΙΣΤΗ ΕΤΟΥΣ ΑΠΟ 1/1/2001	ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΕΤΟΥΣ ΑΠΟ 1/1/2001	ΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ	Ρ/Ε	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ
ΕΥΡΩ	%		ΕΥΡΩ	%				
ΤΡΑΠΕΖΕΣ								
ALPHA BANK (ΚΟ)	16,42	0,12	0,74	338928	-1,56	-8,68	36,73	16,20
EFG EUROBANK ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΚΟ)	14,08	0,18	1,29	84183	-0,10	-0,71	22,39	10,42
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7,96	-0,04	-0,50	21333	-0,06	-0,75	9,40	6,64
ASPIS BANK (ΚΟ)	5,58	0,00	0,00	24757	-0,06	-1,06	9,40	4,26
ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6,32	0,06	0,96	6457	-0,06	-0,94	8,53	4,50
ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	8,00	0,30	3,90	81021	-0,12	-1,48	17,90	6,26
ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,20	0,00	0,00	41305	-0,30	-8,57	7,14	2,56
ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΠΟ)	2,90	0,14	5,07	2580	-0,01	-0,34	6,00	2,38
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	21,00	0,04	0,19	240826	-1,64	-7,24	45,42	20,80
ΕΛΛΑΣ ΔΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	74,10	-0,85	-1,13	9365	-4,90	-6,20	95,50	49,96
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	24,54	-0,04	-0,16	72749	-1,74	-6,62	58,10	24,32
ΕΤΒΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,74	0,02	0,54	35131	-0,46	-10,95	8,82	3,62
ΕΤΒΑ (ΚΟ)	6,46	0,00	0,00	16585	-0,28	-4,15	20,98	4,32
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6,56	0,00	0,00	273529	-0,38	-5,48	17,30	6,40
ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ (ΚΟ)	3,06	0,02	0,66	10580	-0,02	-0,65	6,90	2,57
ΑΞΦΑΛΙΣΤΙΚΑ								
METROLIFE (ΚΟ) (1)	1,95	0,01	0,52	12290	-0,12	-5,80	4,18	1,08
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΞΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΟ)	11,50	0,00	0,00	328	-1,34	-10,44	23,22	11,12
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΗΣ(ΚΟ)	5,64	0,02	0,36	360	-0,24	-4,08	9,50	5,24
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝ. ΑΣΦ. (ΚΟ)	3,02	0,04	1,34	32238	0,05	1,68	8,92	2,80
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦ. (ΚΟ)	6,82	-0,02	-0,29	8610	-0,32	-4,48	16,00	6,20
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	2,12	-0,01	-0,47	20870	-0,10	-4,50	6,00	1,43
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΠΟ)	1,43	-0,04	-2,72	5632	-0,11	-7,14	4,52	1,12
ΦΟΙΝΙΣ ΑΣΦ. (ΚΟ)	14,42	-0,26	-1,77	290	-1,44	-9,08	25,97	11,02
ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΣΕΩΝ - LEASING								
ALPHA LEASING (ΚΟ)	5,98	0,02	0,34	13944	-0,90	-13,08	12,52	5,90
ΕΤΒΑ ΛΗΖΙΝΤΚ (ΚΟ)	2,40	0,04	1,69	10614	-0,06	-2,44	6,04	2,20
ΠΕΙΡΑΙΩΣ LEASING (ΚΟ) (1)	8,48	0,12	1,44	1880	-0,18	-2,08	10,89	6,18
ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ								
ALPHA TRUST-ASSET MANAGER (ΚΑ)	2,77	0,07	2,59	200	-0,15	-5,14	5,82	2,03
ALPHA TRUST-ANAPOMEΔΑ (ΚΟ)	2,15	0,01	0,47	7300	-0,01	-0,46	3,20	2,07
ARROW (ΚΑ)	1,63	0,01	0,62	72500	-0,02	-1,21	2,55	1,60
ALPHA TRUST ΩΡΙΩΝ (ΚΑ)	1,60	0,09	5,96	20570	0,00	0,00	3,10	1,16
ALPHA ΕΠΕΝΔ. (ΚΑ)	2,84	0,04	1,43	54985	0,02	0,71	5,50	2,52
INTERINVEST (ΚΑ)	1,41	0,09	6,82	41270	0,01	0,71	2,47	1,03
MARFIN CLASSIC (ΚΟ)	1,29	-0,01	-0,77	38130	-0,02	-1,53	4,62	1,17
NEXUS (ΚΑ)	1,17	0,02	1,74	43920	0,00	0,00	2,68	1,11
ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΠΕΝ. (ΚΑ)	1,49	0,04	2,76	58400	-0,05	-3,25	2,74	1,00
ΑΚΤΙΒ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ (ΚΑ) (1)	1,15	0,02	1,77	5360	-0,03	-2,54	4,00	1,00
ΑΣΠΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ (ΚΑ)	1,05	-0,01	-0,94	18950	-0,07	-6,25	4,40	0,95
ΔΙΑΣ (ΚΑ)	0,98	0,01	1,03	14290	-0,04	-3,92	3,10	0,88
DOMUS A.E.E.X. (ΚΑ)(1)	5,28	0,14	2,72	8270	0,10	1,93	5,68	2,96
ΕΘΝΕΧ (ΚΑ)	1,55	0,05	3,33	32870	0,08	5,44	3,54	1,18
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΕΝ. (ΚΑ)	2,24	0,10	4,67	4940	0,01	0,45	3,84	1,55
ΕΞΕΛΙΞΗ (ΚΟ)	0,63	0,00	0,00	32490	-0,03	-4,55	1,57	0,60
ΕΠ. ΑΝΑΠΤΥΞ. (ΚΑ)	1,79	0,02	1,13	1330	-0,06	-3,24	3,14	1,32
ΕΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΚΑ)	1,34	0,02	1,52	49665	-0,01	-0,74	3,00	1,14
ΕΥΡΩΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΑ)	1,93	0,04	2,12	2460	-0,15	-7,21	2,70	1,82
ΕΠ. ΧΑΡΤΟΦ. (ΚΑ)	1,66	0,00	0,00	30884	-0,05	-2,92	3,14	1,27
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΕΠΕΝ. (ΚΑ)	1,81	-0,04	-2,16	9950	-0,08	-4,23	3,51	1,02
ΠΡΟΟΔΟΣ (ΚΑ)	2,88	0,03	1,05	790	-0,07	-2,37	4,80	2,22
ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΦΕΥΡΗΜΕΤΩΝ								
ALBIO HOLDINGS (ΚΟ)	1,91	0,03	1,60	15130	-0,08	-4,02	5,76	1,85
ALFA ALFA ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ)	1,90	0,03	1,60	224528	-0,15	-7,32	6,56	1,85
ΑΧΟΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,47	0,09	3,78	199630	0,00	0,00	6,18	1,67
FOURLIS Α.Ε.ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3,30	-0,10	-2,94	24155	-0,22	-6,25	14,00	3,22
NOTOS ΣΟΜ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ)	1,87	0,04	2,19	40681	-0,01	-0,53	3,84	1,25
ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΣΥΜ. ΚΕΦ. (ΚΟ)	1,26	0,04	3,28	59290	-0,05	-3,82	4,30	1,18
ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ)	7,14	0,06	0,85	33299	-0,46	-6,05	12,58	7,02
ΔΕΔΑΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ(ΚΑ)	6,96	0,16	2,35	12383	0,04	0,58	11,59	5,24
ΔΕΔΑΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ(ΠΑ)	6,80	0,04	0,59	890	-0,10	-1,45	10,70	4,68
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ(ΚΟ)	5,12	0,06	1,19	134125	0,04	0,79	12,84	4,84
ΕΠΙΧΕΙΡ. ΑΤΤΙΚΗΣ (ΚΑ)	3,44	-0,02	-0,58	211901	-0,38	-9,95	9,00	3,36
ELBISCO Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ)	4,54	0,14	3,18	5850	0,14	3,18	6,27	1,75
INTEΛΑ ΟΜΙΔΑΣ (ΚΟ)	2,19	0,01	0,46	55750	-0,04	-1,79	6,24	1,48
INTEΛΑ ΟΜΙΔΑΣ (ΠΟ)	3,80	0,00	0,00	0	-0,50	-11,63	11,46	2,66
ΚΕΡΑΝΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ)	1,01	0,01	1,00	20320	-0,03	-2,88	3,24	0,98
ΚΕΡΑΝΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ(ΠΑ)	0,72	0,03	4,35	6202	-0,03	-4,00	2,38	0,67
ΚΑΩΝΑΤΕΣ (ΚΑ)	3,90	0,04	1,04	574080	-0,20	-4,88	9,60	2,63
ΚΑΩΝΑΤΕΣ (ΠΑ)	3,06	0,10	3,38	180540	-0,06	-1,92	6,64	1,74
ΚΟΥΜΠΑΣ (ΚΟ) (1)	2,36	0,08	3,51	381370	-0,14	-5,60	6,93	1,94
LAMDA DEVELOPMENT (ΚΟ)	10,80	-0,16	-1,46	3040	-0,52	-4,59	14,98	6,32
ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΓΑΛΑ ΣΥΜΜΕΤ. (ΚΑ) (1)	2,15	0,05	2,38	42670	-0,09	-4,02	4,70	1,37
ΜΠΑΛΑΦΑΣ ΚΑΤΑΣΚΗ ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	3,38	0,12	3,68	317458	0,02	0,60	5,64	1,88
ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ Α.Ε.(ΚΟ)	2,52	0,03	1,20	5400	-0,07	-2,70	4,50	1,80
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ (ΚΑ)	1,97	0,04	2,07	51040	-0,08	-3,90	3,00	1,30
ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ (ΠΑ)	1,90	0,06	3,26	1540	0,02	1,06	3,00	1,50
ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ ΕΠΙΧ. (ΚΟ)	0,88	0,01	1,15	4716	-0,05	-5,38	3,46	0,75
ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΑ)	1,29	0,06	4,88	97693	-0,01	-0,77	3,90	1,08
ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε. (ΚΟ)	2,17	0,02	0,93	22260	-0,13	-5,65	6,30	2,10
ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε. (ΠΟ)	31,38	0,00	0,00	0	0,00	0,00	31,39	31,38

Η τιμή κλεισίματος της μετοχής ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ XXX (Κλάδος: Ασφάλειες) την Παρασκευή 28/9/2001 ήταν 17,62 Ευρώ. Η τιμή αυτή ήταν υψηλότερη κατά 0,72 Ευρώ σε σχέση με την τιμή κλεισίματος της Πέμπτης 27/9/2001. Τιμή κλεισίματος μίας μετοχής σήμερα στην Ελλάδα, είναι ο μέσος όρος του 10% των πράξεων μίας συνεδρίασης.

Ο όγκος συναλλαγών για τη μετοχή XXX (Κλάδος: Ναυτιλιακές Εταιρείες) ήταν στις 29/9/2001 26.104 συναλλαγές – δηλαδή αγοράσθηκαν και πουλήθηκαν 26.104 μετοχές της εν λόγω εταιρείας.

P/E = Ο δείκτης τιμής - κερδών είναι ένας τρόπος μέτρησης της αξίας μίας μετοχής. Υπολογίζεται διαιρώντας την τιμή κλεισίματος μίας μετοχής με τα κέρδη ανά μετοχή. Τα **κέρδη ανά μετοχή** αντιπροσωπεύουν τα συνολικά κέρδη διαιρούμενα με τον αριθμό των μετοχών που κυκλοφορούν.

Η ένδειξη Π.Ο. χαρακτηρίζει τις προνομιούχες μετοχές. Οι προνομιούχες μετοχές λαμβάνουν ένα σταθερό μέρισμα πριν αυτά διανεμηθούν στους κοινούς μετόχους.

Χρηματιστηριακές Συναλλαγές

1. Διαθέτετε 1.000 Ευρώ για να τα επενδύσετε σε μετοχές. Εισάγετε αυτό το ποσό ως το αρχικό σας ισοζύγιο στην έκτη στήλη του πίνακα που ακολουθεί.
2. Επιλέξτε το πολύ τρεις μετοχές για αγορά από την εφημερίδα και αγοράστε σε ομάδες των 100.
3. Εγγράψτε το όνομα κάθε μετοχής που επιλέξατε στην πρώτη στήλη σε διαδοχικές μη σκιασμένες γραμμές και σημειώστε την τιμή της στη δεύτερη στήλη δίπλα (χρησιμοποιήστε την τιμή κλεισίματος της προηγούμενης ημέρας).
4. Εισάγετε τον αριθμό των μετοχών που αγοράσθηκαν στην τρίτη στήλη.
5. Στην πέμπτη στήλη τοποθετήστε τη συνολική αξία κάθε μετοχής που αγοράσατε (για να βρείτε το συνολικό ποσό, πολλαπλασιάστε τον αριθμό των μετοχών με την τιμή κάθε μετοχής).
6. Τέλος, στην έκτη στήλη υπολογίστε το καινούργιο υπόλοιπο αφαιρώντας τα ποσά που αφορούν σε αγορές μετοχών και εισάγοντας τα αποτελέσματα στις σκιασμένες γραμμές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Μόνοι σας ή με τη βοήθεια του καθηγητή σας μπορείτε να εξασκηθείτε στην πώληση και στην αγορά νέων μετοχών.

Παράδειγμα.

Δεδομένης της διαθεσιμότητας των 1.000 Ευρώ που έχετε για επένδυση σε χρηματιστηριακούς τίτλους (μετοχές), αν είχατε αγοράσει στις 28/9/2001 τις παρακάτω μετοχές, το "χαρτοφυλάκιο" των μετοχών σας θα είχε την εξής εικόνα:

Ημερομηνία	Επωνυμία Μετοχής	Τιμή Μετοχής	Αριθμός Μετοχών	Αριθμός X / Τιμή Μετοχής	Υπόλοιπο
28/9/2001	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ XXX	1,43	X 300	= 429	571 = 1000 – 429
28/9/2001	COMPUTERS XXX	3,40	X 100	= 340	231 = 571 – 340
28/9/2001	NAYTΙΛΙΑΚΗ XXX	1,11	X 200	= 222	9 = 231 – 222
ΣΥΝΟΛΟ		600		991	

Ημερομηνία	Επωνυμία Μετοχής	Τιμή Μετοχής	Αριθμός Μετοχών	Αριθμός Χ / Τιμή Μετοχής	Υπόλοιπο
28/9/2001	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ XXX	1,47	X 300	= 441	12 = 441 – 429
28/9/2001	COMPUTERS XXX	3,54	X 100	= 354	14 = 354 – 340
28/9/2001	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ XXX	1,14	X 200	= 228	6 = 228 – 222
ΣΥΝΟΛΟ		600	1.023	32	

Επομένως το συνολικό κέρδος από την αγοραπωλησία των τριών αυτών μετοχών σε δύο ημέρες θα ήταν $1.023 - 991 = 32$ Ευρώ.

Δεδομένα Επενδύσεων

Όταν επενδύετε, μπορείτε να δείτε τα χρήματά σας να αυξάνονται. Ωστόσο, έχετε πολλές επιλογές σχετικά με το πώς να επενδύσετε τα χρήματά σας. Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι αποταμιεύσεων και ευκαιριών επενδύσεως για όσους ενδιαφέρονται να δουν τα χρήματά τους να αυξάνονται. Κάθε ένας από αυτούς έχει τα δικά του πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Επένδυση ή αποταμίευση	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Κρατικό ομόλογο: Ένα ομόλογο που μπορείτε να αγοράσετε από πολλές τράπεζες.	Η ασφαλέστερη επένδυση. Τα έσοδα από τους τόκους φορολογούνται με χαμηλότερο συντελεστή από τη φορολόγηση των τόκων των καταθέσεων.	Το επιτόκιο δεν είναι τόσο μεγάλο όσο σε άλλες επενδύσεις. Τα ομόλογα θα πρέπει να διακρατούνται για αρκετά χρόνια, ώστε να μπορούν να ρευστοποιούνται σε τιμή κοντά στην ονομαστική τους αξία.
Λογαριασμός Ταμιευτηρίου: Ένας τοκοφόρος λογαριασμός.	Διασφάλιση – συχνά με την εγγύηση του κράτους. Έχει επιτόκιο.	Τα επιτόκια είναι χαμηλότερα από ό,τι σε άλλες επενδύσεις. Τα έσοδα από τόκους φορολογούνται.
Πιστοποιητικό κατάθεσης / Repos: Πιστοποιητικό που εγγυάται σταθερό επιτόκιο για μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο.	Διασφάλιση – συχνά με την εγγύηση του κράτους. Υψηλότερα επιτόκια από ό,τι οι κλασικές αποταμιεύσεις.	Θα πρέπει να κατατεθεί το ποσό μέχρι τη λήξη του για να επιτύχετε τη συνολική απόδοση. Τα έσοδα από τόκους δεν φορολογούνται αυτοτελώς.
Εταιρικά Ομόλογα: Ένα πιστοποιητικό που αντιπροσωπεύει μακρο- πρόθεσμο δανεισμό.	Ασφαλέστερη επένδυση από ό,τι οι μετοχές.	Η τρέχουσα αξία ενός ομολόγου αυξομειώνεται, καθώς μεταβάλλονται τα επιτόκια. Ο κάτοχος του ομολόγου δεν είναι ιδιοκτήτης της εταιρείας.
Αμοιβαία κεφάλαια: Συμμετοχή σε μία συλλογή μετοχών ή / και ομολόγων.	Ασφαλέστερα από την αγορά μεμονωμένων μετοχών. Η διαχείρισή τους γίνεται από ειδικούς για λογαριασμό των επενδυτών.	Έχουν και αυτά πολλούς από τους κινδύνους των μετοχών και των ομολόγων.

Οι επενδυτικοί παράγοντες, οι οποίοι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι οι εξής:

- **Ασφάλεια:** Ποιες πιθανότητες έχω να χάσω τα χρήματά μου;
- **Ρευστότητα:** Πόσο εύκολα μπορώ να έχω τα χρήματά μου όταν τα χρειασθώ ή όταν τα θελήσω;
- **Απόδοση:** Πόσο θα κερδίσω επενδύοντας τα χρήματά μου;
- **Φόροι:** Με ποιον τρόπο θα επηρεάσουν οι φόροι το εισόδημά μου;
- **Έλεγχος:** Σε ποιο βαθμό θα μπορώ να ελέγχω το πού διατίθενται τα χρήματά μου;
- **Απλότητα:** Είναι εύκολο να κατανοήσω την έννοια της επένδυσης και τον τρόπο που αυτή λειτουργεί;
- **Εξωγενείς παράγοντες:** Με ποιον τρόπο μία χρηματιστηριακή κρίση θα επηρεάσει την επένδυσή μου; Πώς θα την επηρεάσει μία ανάκαμψη ή μία επιδείνωση; Ο πληθωρισμός θα απορροφήσει την αγοραστική δύναμη των εσόδων; Μία αλλαγή στη νομοθεσία φορολόγησης θα την επηρεάσει;